

ELŐTERJESZTÉS

142/2015. (XII.15.) sz. előterjesztés

Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2015. december 15-ei rendkívüli ülésére

- Tárgy:** Javaslát belső ellenőrzéssel kapcsolatos döntések meghozatalára
- Készítette:** Balsai Judit pénzügyi osztályvezető
- Egyeztetve:** dr. Udvarhelyi István jegyző
- Ellenőrizte:** Dr. Papp Judit aljegyző
- Tárgyalja:** Pénzügyi és Vagyonhasznosítási Bizottság

Az előterjesztést **nyílt** ülésen kell tárgyalni.
A határozati javaslat elfogadásához **egyszerű** szavazattöbbség szükséges

ELŐTERJESZTÉS

Tárgy: Javaslat belső ellenőrzéssel kapcsolatos döntések meghozatalára

Tisztelt Képviselő-testület!

1. Javaslat a 2016. évi belső ellenőrzési terv jóváhagyására

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (Mötv) 119. § (5) bekezdése szerint:

„(5) A helyi önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-éig hagyja jóvá.”

Ennek megfelelően a belső ellenőrzési vezető elkészítette a 2016. évre vonatkozó belső ellenőrzési tervet, mely a jogszabályi előírásoknak megfelelően kockázatelemzésen alapult. (belső ellenőrzési vezető javaslata az előterjesztés 1. mellékletében található.

1.Határozati javaslat:

Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2016. évi belső ellenőrzési tervét a határozat melléklete szerint jóváhagyja

Felelős: Polgármester

Határidő: folyamatos

1.határozati javaslat melléklete

Sor szám	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzés típusa	Az ellenőrzött szervezeti egység	Az ellenőrzés tervezett ütemezése	Az ellenőrzésre fordítandó kapacitás (nap)
1.	A selejtezés gyakorlata az Önkormányzatnál	Szabályszerűségi ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal, Nemzetiségi Önkormányzatok, Intézmények	május	10,0
2.	Az Önkormányzat által alapított társaságok működése	Szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzés	Kaláz Kft.	június	12,0
3.	A helyi adók kivetésének, behajtásának utóellenőrzése	Szabályszerűségi, pénzügyi ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal,	augusztus, szeptember	8,00
4.	A helyi adórendelet módosításának ellenőrzése	Szabályszerűségi, pénzügyi ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal	augusztus, szeptember	8,0
5.	A 2016. évi költségvetési rendeletben szereplő beruházások	Teljesítmény ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal,	november	10,0

2. Javaslat a 2016. évi belső ellenőrzési terv jóváhagyására

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 30. §-a alapján a belső ellenőrzés stratégiai fejlesztéseit négyéves stratégiai tervben kell meghatározni. Az ellenőrzési feladatokkal megbízott belső ellenőr elkészítette 2016-2019. évekre vonatkozó stratégiai tervet, melyet az időszakot megelőző év december 31-ig kell jóváhagynia a Képviselő-testületnek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztésben foglaltak megtárgyalására.

2.Határozati javaslat:

Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2016.-2019. évre vonatkozó belső ellenőrzési stratégiai tervét az előterjesztés 2. melléklete szerint jóváhagyja.

Felelős: Polgármester

Határidő: folyamatos

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztésben foglaltak megtárgyalására.

Budakalász, 2015. december 8.

Rogán László
polgármester

Tervezett ellenőrzések
2016. év
Budakalász Város Önkormányzat

I. Vizsgálati témák

Sorszám	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzés célja, módszerei, ellenőrizendő időszak	Azonosított kockázati tényezők (kockázatelemzési dokumentum vonatkozó pontjára hivatkozással)	Ellenőrzés típusa	Az ellenőrzött szervezeti egység	Az ellenőrzés tervezett ütemezése	Az ellenőrzésre fordítandó kapacitás (nap)
1.	A selejtezés gyakorlata az Önkormányzatnál	<u>Cél:</u> a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő-e a szabályozottság? <u>Módszer:</u> felülvizsgálat <u>Időszak:</u> 2016. február 28-i állapot	1. sz. tábla 1. tétel	Szabályszerűségi ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal, Nemzetiségi Önkormányzatok, Itézmények	május	10,0
2.	Az Önkormányzat által alapított társaságok működése	<u>Cél:</u> a társaság működése megfelel-e az elvárásoknak? <u>Módszer:</u> dokumentumok vizsgálata <u>Időszak:</u> 2015. december 31-i állapot	1. sz. tábla 2. tétel	Szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzés	Kaláz Kft.	június	12,0
3.	A helyi adók kivetésének, behajtásának utóellenőrzése	<u>Cél:</u> a 2015.évi ellenőrzés megállapításának utóellenőrzése <u>Módszer:</u> mintavétel <u>Időszak:</u> 2016. január 1-től 2016. szeptember 30-ig	1. sz. tábla 3. tétel	Szabályszerűségi, pénzügyi ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal,	augusztus, szeptember	8,00

Tervezett ellenőrzések
2016. év
Budakalász Város Önkormányzat

4.	A helyi adórendelet módosításának ellenőrzése	<i>Cél:</i> a folyamat szabályszerű-e, az IPA elektronikus bevallásának folyamata. <i>Módszer:</i> dokumentumok vizsgálata <i>Időszak:</i> 2016. január 1-től 2015. szeptember 30-ig	1. sz. tábla 4. tétel	Szabályszerűségi, pénzügyi ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal	augusztus, szeptember	8,0
5.	A 2016. évi költségvetési rendeletben szereplő beruházások	<i>Cél:</i> a megvalósíthatósági tanulmányokban megfogalmazottak érvényesülnek-e? <i>Módszer:</i> szűrőpróba szerinti kiválasztás <i>Időszak:</i> 2015. január 1-től 2015. október 30-ig	1. sz. tábla 5. tétel	Teljesítmény ellenőrzés	Polgármesteri Hivatal,	november	10,0

Tervezett ellenőrzések
2016. év
Budakalász Város Önkormányzat

II. Soron kívüli ellenőrzések

Az ellenőrzési kézikönyvben rögzítettek szerint az előre nem ismert feladatokra – soron kívüli ellenőrzés - az ellenőrzési napok 20%-át tervezzük (50 nap x 20 % kerekítve 10,0 nap). Az I. pontban felsoroltakon túl az év során bármilyen időpontban további vizsgálat elrendelhető (soron kívüli ellenőrzés), vagy a kitűzött feladat módosítható.

III. Egyéb ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok

- A 2016. évi belső ellenőrzési munkaterv elkészítése kockázatelemzés alapján 1,5 munkanap (2015. november),
- az ellenőrzéssel kapcsolatos szabályozottság 6 munkanap (2015. május – december).

Összes tervezett munkaidő szükséglet

Vizsgálatok (I.)	50,0 munkanap
Egyéb feladatok (III.)	8,0 munkanap
Együtt	60,0 munkanap
Soron kívüli ellenőrzés (II.)	10,0 munkanap
Tanácsadási tevékenység kapacitása	-
Képzésre tervezett kapacitás*	-
Összesen:	68,0 munkanap

*belső ellenőr saját költségén oldja meg

Budakalász Város Önkormányzata

**BUDAKALÁSZ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK BELSŐ
ELLENŐRZÉSI STRATÉGIAI TERVE A 2016-2019. ÉVEKRE
(hatályos: 2016. január 1-től)**

**Készítette: Hegedűs Miklós
belső ellenőrzési vezető**

**Jóváhagyta: Dr. Udvarhelyi István
jegyző**

Budakalász, 2015. december

1. Általános követelmények

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ber.) 30. § (1) bek. előírja, hogy a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít, amely – összhangban a szervezet hosszú távú céljaival – meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket a következő négy évre, és az alábbiakat tartalmazza:

- a) a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;
- b) a belső kontrollrendszer értékelését;
- c) a kockázati tényezőket és értékelésüket;
- d) a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;
- e) a szükséges erőforrások felmérését elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében;
- f) az a)–c) pont alapján meghatározott ellenőrzési prioritásokat és az ellenőrzési gyakoriságot.

(2) A stratégiai ellenőrzési tervet szükség szerint felül kell vizsgálni.

A 29. § (1) bekezdése értelmében **a stratégiai ellenőrzési tervet a belső ellenőrzési vezető kockázatelemzés alapján készíti és a költségvetési szerv vezetője hagyja jóvá.**

A 31. § (2) bek. előírja, hogy az éves ellenőrzési tervnek a stratégiai ellenőrzési tervben és a kockázatelemzés alapján felállított prioritásokon, valamint a belső ellenőrzés rendelkezésére álló erőforrásokon kell alapulnia.

Ez az ellenőrzési stratégia a Budakalász Város Önkormányzata részére 2013 októberében készített és a 2014-2017. évekre hatályos középtávú ellenőrzési program aktualizálása, figyelembe véve az utóbbi időben történt jogszabályi változásokat, és az önkormányzatok gazdálkodási feltételeiben bekövetkezett változások hatását és következményeit. A belső ellenőrzési feladatot 2014. évben az Önkormányzat a Ber. 16. §-ában foglaltaknak megfelelően külső erőforrás felhasználásával – a H.O.M. Audit Könyvvizsgáló, Számviteli és Pénzügyi Tanácsadó Kft. bevonásával – látja el.

A dokumentum megfelel az államháztartásról szóló - többször módosított – 2011. évi CXCV. törvény (Áht.), a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.), az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról – többször módosított - 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.), továbbá a Ber. előírásainak, amelyek tartalmazzák a belső ellenőrzési stratégiai terv készítésére vonatkozó javaslatokat.

A belső ellenőrzés stratégiai tervének alapja az önkormányzat gazdasági programja, figyelembe véve, hogy az Mötv. 10. § (1) bek. szerint a helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket. **Budakalász Város Önkormányzat Képviselő-testülete 60/2015. (IV.30) Kt. határozatával fogadta el a település 2016-2019. évi gazdasági programját.**

A gazdasági program az önkormányzat részére meghatározza mindazon településfejlesztési célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a meglévő és a jövőben várható költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

Az Mötv. 13. § (1) bek. előírásai és az ellenőrzési stratégia szempontjából egyaránt legfontosabb helyben biztosítható **közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok a következők:**

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés;

3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy;
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás, ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés és -ártalmatlanítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás.

2. Az önkormányzat stratégiai feladatainak megvalósulását szolgálják:

a) A közigazgatás megfelelő színvonalának biztosítása terén:

- A szolgáltató jellegű közigazgatás megteremtése,
- Az elektronikus ügyintézés lehetőségeinek megteremtése,
- Az információs szolgáltatás működtetésnek kiterjesztése,
- A közigazgatás személyi és tárgyi feltételeinek javítása.

b) Az intézményi gazdálkodás hosszú távú korszerűsítése, ezen belül a gazdálkodási rendszer átláthatóságának javítása, a feladat alapú finanszírozási szemlélet előtérbe kerülésével az erőforrás-kezelés átalakítása, az önkormányzat bevételi lehetőségeinek növelése és a költségek optimalizálása.

c) Helyi jogalkotást igénylő feladatok végzése, a Képviselő Testület és az intézmények belső szabályozottságának javítása.

d) Adópolitikai célkitűzések megvalósítása, összhangban az önkormányzati feladatok ellátásával, valamint a településen élő magánszemélyek és vállalkozók teherviselő képességével.

e) Az önkormányzati vagyon tervszerű hasznosítása, fenntartása, karbantartása, felújítása.

f) Településrendezési- és fejlesztési programok kimunkálása és teljesítése, korszerű, gazdaságos és biztonságos infrastruktúra kialakítása.

g) Idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési tevékenységek megvalósítása.

h) Hosszú távú minőségfejlesztési program kidolgozása és lebontása operatív feladatokra, illetve ezek visszahatásának segítése a képzési, gazdálkodási és funkcionális tevékenységekre.

i) Humánerőforrások és szervezeti struktúra biztosítása és fejlesztése, a foglalkoztatási követelményrendszer kialakítása, a munkatársak vezetői értékelése, karriertervezés, összhangban a rendelkezésre álló pénzügyi és tárgyi erőforrásokkal.

j) Ellenőrzési, mérési, nyomon követési és értékelési folyamatok, a belső és külső hatékonyság értékelése és fejlesztése a belső kontroll rendszer és a belső ellenőrzés elemeinek felhasználásával.

3. A belső ellenőrzés stratégiai céljai, feladatai

Az Mőtv. 119. § (3) bek. szerint a jegyző köteles – a jogszabályok alapján meghatározott – belső kontrollrendszert működtetni, amely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

(4) A jegyző köteles gondoskodni – a belső kontrollrendszeren belül – a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. **A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.** Ennek megfelelően ez az ellenőrzési stratégia Budakalász Város Önkormányzata területén kiterjed a következő intézményekre is:

- Budakalász Város Önkormányzata,
 - Budakalász Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala,
 - Német Nemzetiségi Önkormányzat Budakalász,
 - Szerb Nemzetiségi Önkormányzat Budakalász,
 - Budakalász Önkormányzat Bölcsődéje,
 - Telepi Óvoda,
 - Nyitnikék Óvoda,
 - Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár,
 - Kalászi Idősek Klubja,
- valamint az Önkormányzat által alapított társaságokra:
- a KALÁZ Ipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft.,
 - Budakalászi Közmű Üzemeltető Kft. v. a.

Az Áht. 70. § (1) bek. szerint a belső ellenőrzés kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról a költségvetési szerv vezetője köteles gondoskodni. A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezet tevékenységét a költségvetési szerv vezetőjének közvetlenül alárendelve végzi, jelentéseit közvetlenül a költségvetési szerv vezetőjének küldi meg.

(2) A belső ellenőr bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenysége keretében a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, a tervezést, gazdálkodást, és a közfeladatok ellátását vizsgálva megállapításokat és javaslatokat fogalmaz meg a költségvetési szerv vezetője részére. A belső ellenőr ezen kívül más tevékenységbe nem vonható be.

Az önkormányzat alaptevékenységének ellátásával és az intézmények működtetésével kapcsolatos feladatok szerves részét képezi a belső ellenőrzési rendszer kialakítása. **A belső ellenőrzés független, tárgyilagos rendszer, amely hozzájárul az önkormányzat**

működésének fejlesztéséhez, az eredményesség növeléséhez. Az ezzel kapcsolatos legfontosabb feladatok és célok a következők:

- a) Vizsgálni és értékelni a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési rendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelését.
- b) Vizsgálni és értékelni a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerek működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét.
- c) Vizsgálni a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások, beszámolók megbízhatóságát.
- d) A vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat és ajánlásokat tenni, valamint elemzéseket, értékeléseket készíteni a költségvetési szerv vezetője számára a költségvetési szerv működése eredményességének növelése, valamint a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési, és a belső ellenőrzési rendszerek, a belső kontrollok javítása, továbbfejlesztése érdekében.
- e) Ajánlásokat és javaslatokat megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése vagy csökkentése, valamint a szabálytalanságok megelőzése, illetve feltárása érdekében.
- f) Nyomon követni az ellenőrzési jelentések alapján megtett intézkedéseket.
- g) Elvégezni a belső ellenőrzési tevékenység minőségértékelését.

4. A belső ellenőrzés megszervezése

A Ber. 17. § (1) bek. szerint a belső ellenőrzést végző személy munkáját a nemzetközi, valamint az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési standardok, útmutatók figyelembevételével, valamint a belső ellenőrzési vezető által – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési kézikönyv minta megfelelő alkalmazásával – kidolgozott és a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv szerint végzi.

A Ber. 21. § (1) bek. előírja, hogy a belső ellenőrzés tevékenysége kiterjed az adott szervezet minden tevékenységére, különösen a költségvetési bevételek és kiadások tervezésének, felhasználásának és elszámolásának, valamint az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodásnak a vizsgálatára.

(2) A belső ellenőrzés bizonyosságot adó tevékenysége körében ellátandó feladata:

- a) elemezni, vizsgálni és értékelni a belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelését, valamint működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét;
- b) elemezni, vizsgálni a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások megfelelőségét, a beszámolók valódiságát;
- c) a vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat, következtetéseket és javaslatokat megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése vagy csökkentése, a szabálytalanságok megelőzése, illetve feltárása érdekében, valamint a költségvetési szerv működése eredményességének növelése és a belső kontrollrendszerek javítása, továbbfejlesztése érdekében;
- d) nyilvántartani és nyomon követni a belső ellenőrzési jelentések alapján megtett intézkedéseket.

(3) **A bizonyosságot adó tevékenységet az alábbi ellenőrzési típusok szerint kell ellátni:**

- a) a szabályszerűségi ellenőrzés arra irányul, hogy az adott szervezet vagy szervezeti egység működése, illetve tevékenysége megfelelően szabályozott-e, és

érvényesülnek-e a hatályos jogszabályok, belső szabályzatok és vezetői rendelkezések előírásai;

- b) a pénzügyi ellenőrzés célja az adott szervezet, program vagy feladat pénzügyi elszámolásainak, valamint az ezek alapjául szolgáló számviteli nyilvántartások ellenőrzése;
- c) a rendszerellenőrzés keretében az egyes rendszerek kialakításának, illetve működésének átfogó vizsgálatát kell elvégezni;
- d) a teljesítmény-ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az adott szervezet által végzett tevékenységek, programok egy jól körülhatárolható területén a működés, illetve a forrásfelhasználás gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen valósul-e meg;
- e) az informatikai ellenőrzés a költségvetési szervnél működő informatikai rendszerek megfelelőségére, megbízhatóságára, biztonságára, valamint a rendszerben tárolt adatok teljességére, megfelelőségére, szabályosságára és védelmére irányul.

(4) A tanácsadó tevékenység keretében ellátható feladatok lehetnek különösen:

- a) vezetők támogatása az egyes megoldási lehetőségek elemzésével, értékelésével, vizsgálatával, kockázatának becsülésével;
- b) pénzügyi, tárgyi, informatikai és humán erőforrás-kapacitásokkal való ésszerűbb és hatékonyabb gazdálkodásra irányuló tanácsadás;
- c) a vezetőség szakértői támogatása a kockázatkezelési és szabálytalanságkezelési rendszerek és a teljesítménymenedzsment rendszer kialakításában, folyamatos továbbfejlesztésében;
- d) tanácsadás a szervezeti struktúrák racionalizálása, a változásmenedzsment területén;
- a) konzultáció és tanácsadás a vezetés részére a szervezeti stratégia elkészítésében;
- e) javaslatok megfogalmazása a költségvetési szerv működése eredményességének növelése és a belső kontrollrendszerek javítása, továbbfejlesztése érdekében, a költségvetési szerv belső szabályzatainak tartalmát, szerkezetét illetően.

A függetlenített belső ellenőrzést úgy kell megszervezni és működtetni, hogy az segítse elő:

- az önkormányzat célkitűzéseinek elérését veszélyeztető kockázatok felismerését, megfelelő kezelését;
- az intézmények tevékenységének szabályozottságát;
- az eszközök és források ésszerű, takarékos és hatékony felhasználását;
- az állami tulajdon védelmét;
- a gazdálkodásra vonatkozó szabályok, utasítások egységes értelmezését, betartását;
- a költségvetési fegyelem betartását;
- a hiányosságok, mulasztások, szabálytalanságok feltárását és megelőzését.

Az ellenőrzéssel szemben támasztott legfontosabb követelmények:

- legyen tervszerű, rendszeres, célirányos, szakszerű, következetes;
- idejében tárja fel a zavaró tényezőket, hibákat, hiányosságokat és segítse elő azok megismétlődésének elkerülését;
- hasznosítsa a kockázatelemzés eredményeit;
- határozza meg a kiemelt ellenőrzési pontokat, területeket;
- biztosítsa a működés törvényességét;
- tárja fel a szabályozásra váró területeket;
- fejlessze a feladatok végrehajtásáért érzett felelősséget, kritikai érzéket;
- állapítsa meg az eredményekben a személyek érdemeit, illetve a mulasztásokban a felelősségét.

A tevékenység vizsgálata és a kockázatelemzés során meg kell állapítani azokat a területeket, kritikus pontokat, amelyek a szabályos működést, a feladatok hatékony végrehajtását, az intézmény megítélését legjobban befolyásolják és az ellenőrzést leginkább igénylik. A kijelölt területeken az ellenőrzés különböző típusait megfelelő arányban kombinálva, meghatározott időszakonként kell alkalmazni.

5. A belső kontroll rendszer értékelése

Alapvető kockázati tényező a különböző tevékenységek szervezési, végrehajtási és működtetési módja, valamint ezzel összefüggésben a belső kontroll rendszer kialakítása és alkalmazása. Ezért szükséges, hogy minden, az ellenőrzési programban meghatározott rendszervizsgálatban külön témaként is meghatározásra kerüljön a belső kontroll rendszer vizsgálata, amelyet az éves ellenőrzési tervek készítése során kiemelten figyelembe kell venni.

Az Áht. 69. § (1) szerint **a belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer**, amely azt a célt szolgálja, hogy megvalósuljanak a következő célok:

- a) a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtják végre,
- b) az elszámolási kötelezettségeket teljesítik, és
- c) megvédik az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használattól.

A Ber. 6. § (1) szerint a költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, amelyben

- világos a szervezeti struktúra,
- egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok,
- meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén,
- átlátható a humánerőforrás-kezelés.

(2) A költségvetési szerv vezetője köteles olyan szabályzatokat kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

(3) A költségvetési szerv vezetője köteles elkészíteni és rendszeresen aktualizálni a költségvetési szerv ellenőrzési nyomvonalát, amely a költségvetési szerv működési folyamatainak szöveges, táblázatokkal vagy folyamatábrákkal szemléltetett leírása, amely tartalmazza különösen a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat, irányítási és ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését és utólagos ellenőrzését.

(4) A költségvetési szerv vezetője köteles szabályozni a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét.

7. § (1) A költségvetési szerv vezetője köteles kockázatkezelési rendszert működtetni. (2) Az (1) bekezdésben előírt tevékenység során fel kell mérni és meg kell állapítani a költségvetési szerv tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatokat, valamint meg kell határozni az egyes kockázatokkal kapcsolatban szükséges intézkedéseket, valamint azok teljesítésének folyamatos nyomon követésének módját.

8. § (1) A költségvetési szerv vezetője köteles a szervezeten belül kontrolltevékenységeket kialakítani, melyek biztosítják a kockázatok kezelését, hozzájárulnak a szervezet céljainak

eléréséhez. (2) A kontrolltevékenység részeként minden tevékenységre vonatkozóan biztosítani kell a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzést (FEUVE).

6. A kockázati tényezők és értékelésük

A **kockázat** azt a lehetőséget jelenti, hogy egy esemény vagy intézkedés befolyásolja a szervezet azon képességét, hogy célkitűzéseit elérje. Kockázatok egyaránt eredhetnek annak eshetőségéből, hogy a lehetőségeket nem realizálják, és annak lehetőségéből, hogy a hátrányos események bekövetkeznek. Önkormányzat esetében kockázatot jelenthet:

- jogszabályi módosítások átvezetése, belső szabályozások naprakészsége,
- FEUVE rendszer működtetése,
- a gazdasági válság következményeként a normatív támogatások csökkenése, illetve ezek hatása az önkormányzati kötelező és önként vállalt feladatok mennyiségére és minőségére,
- kötelezettségvállalások, költségvetési előirányzat felhasználások,
- szerződéskötések, elszámolások, pénzügyi bonyolítások, beszámolók,
- vagyonvédelem, vagyonnal való gazdálkodás,
- korábbi ellenőrzések tapasztalatainak hasznosítása.

A kockázati tényezők az éves tervekben szereplő ellenőrzési feladatok elvégzése során folyamatosan aktualizálásra és kiegészítésre kerülnek. Szükségesnek tartjuk az egyes ellenőrzések során a belső kockázatok értékelését, mely során az ellenőrzés külön vizsgálja a kockázat bekövetkezésének valószínűségét, valamint annak működésre, gazdálkodásra gyakorolható esetleges hatását. Önkormányzat esetében jellemzően előforduló **kockázati tényezők és a működésre gyakorolt hatásukat mérő súlyozás** (megjegyzés: a Nemzetgazdasági Minisztérium ellenőrzési kézikönyv minta 3. melléklete ajánlásából):

Ssz.	Kockázati tényező	Kockázati tényező terjedelme	Alkalmazott súly	Ponthatár
1.	Belső kontrollok értékelése	1 - 3	5	5 - 15
2.	Változás / átszervezés	1 - 3	4	4 - 12
3.	A rendszer komplexitása	1 - 3	4	4 - 12
4.	Kölcsönhatás más rendszerekkel	1 - 3	3	3 - 9
5.	Bevételi szintek /költségszintek	1 - 3	6	6 -18
6.	Külső szervezetek/partnerek által gyakorolt befolyás	1 - 3	2	2 - 6
7.	Legutóbbi ellenőrzés óta eltelt idő	1 - 5	2	2 -10
8.	Intézmény vezetés aggályai	1 - 3	3	3 - 9
9.	Pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége	1 - 3	4	4 -12
10.	Szabályozottság és szabályosság	1 - 3	3	3 - 9
11.	Munkatársak képzettsége és tapasztalata	1 - 3	3	3 - 9
12.	Erőforrások rendelkezésre állása	1 - 3	4	4 -12

Minimális pontszám: 43

Maximális pontszám: 133

Az éves ellenőrzéseknél fokozott figyelmet kell fordítani a szabályszerűség dokumentáltságára, valamint az éves beszámoló leltárakkal történő alátámasztásának és a költségvetés tervezésének körülményeire. Ezeket a tapasztalatokat figyelembe véve a következő középtávú tervidőszakban a helyi speciális sajátosságok figyelembe vétele mellett

elsősorban az **1. sz. melléklet**ben felsorolt belső ellenőrzési feladatokat javasoljuk megvalósítani.

7. A belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési terv

a) A szükséges ellenőri létszám és az ellenőri képzettség:

Az Önkormányzat belső ellenőrzési feladatait jelenleg a nyilvános pályáztatás eredményeként megkötött megállapodásnak és a Ber. 16. § (2) bek. előírásainak megfelelően külső szolgáltató (H.O.M. Audit Könyvvizsgáló, Számviteli és Pénzügyi Tanácsadó Kft.) végzi. A megbízással foglalkoztatott belső ellenőrzési vezető és a további 1 fő belső ellenőr egyaránt rendelkezik a Ber. 24. §-ában előírt szakirányú iskolai végzettséggel és megfelelő gyakorlattal. Valamennyien teljesítik az Áht. 70.§(4) bekezdésben foglaltakat, mely szerint „ A költségvetési szerveknél belső ellenőrzési tevékenységet csak az államháztartásért felelős miniszter engedélyével rendelkező személy végezhet.”

b) A belső ellenőrök hosszú távú képzési terve

A Budakalász Város Önkormányzatával szerződött vállalkozás belső ellenőrei az előírt végzettséggel és gyakorlattal rendelkeznek, ezért a munkakör betöltéséhez, illetve a külső foglalkoztatásukhoz szükséges képzési formában való részvételük nem aktuális. A kötelező szakmai továbbképzésük a jogszabályoknak megfelelően történik.

c) A belső ellenőrzés tárgyi és információs igénye

A független belső ellenőrzés tárgyi feltételei a jelenleg érvényes vállalkozási szerződés keretében biztosítottak. Az ellenőrzési feladatok ellátásához szükséges információk a tapasztalatok szerint folyamatosan és az ellenőrök szakmai igényeinek megfelelően rendelkezésre állnak, és ez a követelmény hosszabb távra is megoldottnak látszik.

Budakalász, 2015. december

JAVASLAT
a 2014-2017. években végezhető önkormányzati belső ellenőrzési feladatokra

Javasolt ellenőrzések megnevezése	Javasolt ellenőrzési gyakoriság
Zárszámadás ellenőrzése (megjegyzés: könyvvizsgálót foglalkoztatnak)	4 év
Költségvetés tervezésének ellenőrzése	3 év
Gazdálkodás szabályszerűségének vizsgálata	1 év
Előző évi beszámoló leltárakkal történő alátámasztása	3 év
Működés, erőforrás gazdálkodás ellenőrzése a költségvetési szerveknél (intézményenként nevesítve)	3 év
Belső kontroll rendszer működésének vizsgálata	2 év
Helyi adók kivetésének és beszedésének ellenőrzése	3 év
Intézményi normatíva igénylés és elszámolás ellenőrzése	3 év
Humán erőforrás-gazdálkodás szabályszerűségének és hatékonyságának ellenőrzése	3 év
Közbeszerzések folyamatának, szabályszerűségének vizsgálata	3 év
Pénzkezelés szabályszerűsége és a pénztári elszámolások gyakorlatának ellenőrzése	1 év
Előző évi külső megbízási és vállalkozási szerződések vizsgálata	2 év
Ingatlanvagyon-kataszter és vagyonkimutatás ellenőrzése	4 év
Önkormányzati vagyongazdálkodás ellenőrzése	3 év
Település fenntartási, beruházási feladatok vizsgálata	4 év
Helyi kisebbségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése	3 év
Civil szervezetek támogatásának és elszámolásának ellenőrzése	3 év
Szabályozottság javítására tett intézkedések utóellenőrzése	2 év
Korábbi külső és belső ellenőrzések során feltárt hiányosságok megszüntetésének ellenőrzése	1 év